

Sygn. akt II CSK 137/11

POSTANOWIENIE

Dnia 12 stycznia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Dariusz Zawistowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jan Górowski

SSN Marian Kocon

w sprawie z wniosku W. W.
przy uczestnictwie S. Ł. i I. Ł.
o ustanowienie służebności,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 12 stycznia 2012 r.,
skargi kasacyjnej uczestników postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego
z dnia 30 września 2010 r.,

oddala skargę kasacyjną.

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy postanowieniem częściowym z dnia 17 marca 2010 r. obciążył nieruchomości lokalową uczestników postępowania S. Ł. i I. Ł., położoną w Z. przy ul. R. [...] służebnością polegającą na prawie podłączenia do sieci kanalizacyjnej tego lokalu odpływu kanalizacji z położonego nad nim lokalu mieszkalnego należącego do wnioskodawcy. Sąd ten ustalił, że lokal wnioskodawcy (nr 2) i uczestników postępowania (nr 1) wchodziły wcześniej w skład jednego budynku. Odrębna własność tych lokali została ustanowiona na mocy postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 26 kwietnia 1991 r. w sprawie o podział majątku wspólnego. Na mocy tego postanowienia właściciel lokalu nr 1 został obciążony służebnością korzystania między innymi z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na rzecz właściciela lokalu nr 2, na okres 8 miesięcy od czasu wydania lokalu nr 2. W dniu 28 sierpnia 2007 r. uczestnicy postępowania zablokowali rurę instalacji kanalizacyjnej odprowadzającej ścieki z mieszkania wnioskodawcy. Pozbawiło to wnioskodawcę dostępu do sieci kanalizacyjnej. Przebieg sieci kanalizacyjnej w kształcie funkcjonującym przed dniem 28 sierpnia 2007 r. jest jedynym możliwym wariantem jej wykonania. W ocenie Sądu Rejonowego uzasadniało to uwzględnienie wniosku na podstawie art. 145 § 1 k.c.

Apelacja uczestników postępowania została oddalona postanowieniem Sądu Okręgowego z dnia 30 września 2010 r. Podzielił on ustalenia faktyczne i ocenę prawną Sądu pierwszej instancji.

Skarga kasacyjna uczestników postępowania została oparta na obu podstawach określonych w art. 398³ § 1 k.p.c. Zarzucono w niej naruszenie art. 145 k.c. i art. 5 k.c. oraz art. 365 § 1 k.p.c. w zw. z art. 366 i art. 13 § 2 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c., art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c., art. 379 pkt 3 k.p.c. i art. 386 § 3 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. W oparciu o te zarzuty skarżący wnieśli o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzuty naruszenia przepisów postępowania były nieuzasadnione. Skarżący błędnie ocenili skutki postanowienia działowego z dnia 26 kwietnia 1991 r. w zakresie ustanowionej w nim służebności na rzecz właściciela lokalu nr 2. Miało to związek z koniecznością przebudowy budynku w wyniku wydzielenia w nim nieruchomości lokalowych. Ustanowiona wówczas - na okres 8 miesięcy - służebność obejmowała znacznie szerszy zakres niż korzystanie z sieci kanalizacyjnej i miała na celu umożliwienie korzystania z wydzielonych lokali na czas niezbędny do wykonania prac adaptacyjnych. Upływ tego okresu nie może oznaczać, że na przyszłość została wyłączona możliwość ponownego ustanowienia służebności na rzecz nieruchomości lokalowej nr 2, także w przypadku zmiany okoliczności faktycznych. W przypadku zmiany okoliczności ustanowienie ponownie innego rodzaju służebności nie godziłoby w powagę rzeczy osądzonej wynikającej z prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego z dnia 26 kwietnia 1991 r. Taka sytuacja miała zaś miejsce w rozstrzyganej sprawie. W tej sytuacji nie była istotna ocena czy służebność ustanowiona w 1991 r. miała charakter służebności osobistej. Z kolei treść wniosku złożonego przez W. W. nie uzasadniała oceny, że jego przedmiot był tożsamy z przedmiotem rozstrzygnięcia objętego tym postanowieniem i zachodziła podstawa do odrzucenia wniosku na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. Z tych samych względów nie można przyjąć, że uwzględnienie wniosku o ustanowienie służebności polegającej na prawie podłączenia do sieci kanalizacyjnej znajdującej się w lokalu uczestników postępowania spowodowało wydanie orzeczenia w sprawie roszczenia, które wcześniej było już przedmiotem orzekania w sprawie prawomocnie osądzonej (art. 379 pkt 3 k.p.c.).

Zgodnie z brzmieniem art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Nie mógł zatem stanowić podstawy uwzględnienia skargi kasacyjnej uczestników postępowania zarzut dotyczący dokonania przez Sąd Okręgowy błędnej oceny dowodów wskazanych przez skarżących.

Zarzuty naruszenia prawą materialnego podlegały ocenie, w świetle ustaleń faktycznych, którymi Sąd Najwyższy był związany (art. 398¹⁵ § 2 k.p.c.), wskazujących, że lokal zajmowany przez wnioskodawcę nie ma odpowiedniego dostępu do sieci kanalizacyjnej, a optymalnym rozwiązaniem - z punktu widzenia

kosztów i konstrukcji budynku - jest podłączenie kanalizacji z lokalu wnioskodawcy do sieci kanalizacyjnej znajdującej się w lokalu uczestników postępowania, której przebieg według stanu funkcjonującego do sierpnia 2008 r. został zaprojektowany dla potrzeb całego budynku. Uwzględniając te okoliczności nie można przyjąć, że ustanowienie służebności zgodnie z postanowieniem Sądu uzasadnia zarzut naruszenia art. 145 k.c.

Dokonane w sprawie ustalenia faktyczne nie wskazują na taki sposób postępowania wnioskodawcy w stosunku do uczestników postępowania, które nakazywałoby przyjąć, że miało ono charakter szczególnie naganny, a skarga kasacyjna nie zawiera zarzutów naruszenia przepisów postępowania, które wskazywałyby na pominięcie dowodów dotyczących takich okoliczności i brak dostatecznych ustaleń w tym zakresie. Nie zasługiwał zatem na uwzględnienie zarzut naruszenia art. 5 k.c. w wyniku uwzględnienia wniosku mimo „niedopuszczalnego postępowania wnioskodawcy”

Z przyczyn wyżej wskazanych skarga kasacyjna była pozbawiona uzasadnionych podstaw i podlegała oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono stosownie do wyniku postępowania, na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.